

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਨਵਾਂ ਬਣਿਆ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਲਵੀਆਂ ਤੇ ਮੌਲਾਣਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਪਾਸੋਂ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਦਰਜਾ ਦੇਵੇਗਾ ਤੇ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਪਰ ਕਰ ਰਹੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਦੱਖਣ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਨਾਂਦੇੜ ਦੇ ਸਥਾਨ ਉੱਪਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਮਾਧੋ ਦਾਸ ਦੇ ਡੇਰੇ ਨੂੰ ਚਲ ਪਏ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਦਾਦੂ ਦੁਆਰੇ ਬੈਰਾਗੀ ਮਹੰਤ ਜੈਤ ਰਾਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਮਾਧੋ ਦਾਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਡੇਰੇ ਗਏ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਡੇਰੇ ਨਾ ਜਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਤਾਂ ਰਾਹੋਂ ਭਟਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਮਾਰਗ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਮਾਧੋ ਦਾਸ ਨੂੰ ਨਾਟਕਾਂ ਚੇਟਕਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ੩ ਸਤੰਬਰ ੧੭੦੮ ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਡੇਰੇ ਆਪਣੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਪੁੱਜ ਗਏ। ਮਾਧੋ ਦਾਸ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਕਰੇ ਫਿਰਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੁਝ ਬੱਕਰੇ ਝਟਕਾ ਕੇ ਖਾਣ ਦਾ ਆਹਰ ਕਰ ਲਵੋ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਬੱਕਰੇ ਝਟਕਾਉਂਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਮਾਧੋ ਦਾਸ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾ ਦੱਸਿਆ।

ਮਾਧੋ ਦਾਸ ਨੇ ਡੇਰੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਆਪਣੀ ਅੱਖੀਂ ਬੱਕਰੇ ਝਟਕੇ ਦੇਖੇ, ਬਗੀਚੇ ਦੇ ਫੁਲ ਟੁੱਟੇ ਦੇਖੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਉਸ ਪਲੰਘ ਉੱਪਰ ਬੜੇ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਲੇਟੇ ਦੇਖਿਆ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜਾਦੂ ਨਾਲ ਉਲਟਾ ਕੇ, ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਧੂਆਂ ਦਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਦੇਖਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪਲੰਘ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਅੱਜ ਰਿਧੀਆਂ ਸਿਧੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਪਲੰਘ ਨਾ ਉਲਟਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋਈਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਬੜਾ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਇਆ ਤੇ ਬੜੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, “ਮੇਰੀ ਕੁਟੀਆ ਇਕ ਵੈਸ਼ਨੋ ਸਾਧੂ ਦਾ ਡੇਰਾ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਜੀਵ-ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਕੇ ਮੇਰੀ ਕੁਟੀਆ ਪਲੀਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬੱਕਰਿਆਂ ਦਾ ਖੂਨ ਡੁਲ੍ਹ ਜਾਣ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਪੂਜਾ ਪਾਠ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਮੇਰੀਆਂ ਰਿਧੀਆਂ-ਸਿਧੀਆਂ ਦਾ ਅਸਰ ਇਸ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਖੂਨ ਡੁਲ੍ਹ ਜਾਣ ਨਾਲ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਪਿਛਲੇ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਭਗਤੀ ਤੇ ਤਪੱਸਿਆ ਨਿਸ਼ਫਲ ਹੋ ਗਈ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ।”

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਓ ਬੁਜ਼ਦਿਲ ਬੈਰਾਗੀ ! ਤੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਮਰਦਾਂ, ਇਸਤਰੀਆਂ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਪਰ ਜ਼ੁਲਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਕਸਾਈ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਆਏ ਦਿਨ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੇਰੇ ਵਰਗੇ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਦੁਖੀਆਂ ਦੇ ਦਰਦ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਰ ਮਿਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।” ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਮਾਧੋ ਦਾਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭੁੱਲ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਉਪਰ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਧਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਏ ?” ਮਾਧੋ ਦਾਸ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, “ਬੰਦਾ।” ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਫਿਰ ਪੁੱਛਿਆ, “ਕਿਸ ਦਾ ਬੰਦਾ ?” ਅਗੋਂ ਉੱਤਰ ਮਿਲਿਆ, “ਆਪ ਦਾ ਬੰਦਾ।” ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਅੱਜ ਤੋਂ ਤੂੰ ਮਾਧੋ ਦਾਸ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਹੋ ਗਿਆ ਏਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਤੂੰ ਨਿਰਬਲ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤੀਰ ਵਰਤਦਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤੀਰ ਭੇਟ ਕਰਾਂਗਾ।”